

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ КИШАЛЕ И Т. Д.

Година V.

У Новом Саду, 20. јануара 1882.

Бр. 2.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 0, — 5, — 2½ динара. — Власик и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукопис се шилу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Преглата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Овако Му пева

његов придворни појета, кад се добро накреше на поставе искрен.

Да тешким ногам' на тонућег брода
Изјаш крму, — присташе господа,
Видећ' да на њих твој облет срља,
Баш као крља.

Ногам' и рукам', ушима и носом
И русом главом, сваком на њој косом,
Ти си се ун'о из петиних жила
Доћ' до крмила.

Сад си на крми, где ћеш славу стећи,
Бродећи, бродећи, крмећи, крмећи,
Како си дош'о до тога дичан,
Ја већ свуд причам.

Сад гладну, жедну позивај браћу,
Зови их на пир, зови на даћу,
Ал да ти дођу у помоћ сви врази,
Нас не зајази.

Зар мислиш, да је некакво начело
Нас, блудне синке, за тобом повело?
Ако с' икад мого веровати у то,
Вараш се љуто!

Ми појимо богу за готове новце,
Трговина ј' вака за ваке трговце!
Обећања твоја ако су тек шала,
— Биће шкандала.

Сад на тебе иде, сад на тебе срља,
На једну крљу стотина крља,
Јер ми нисмо душу грамзљивој хали
Залуд продај.

Ми знамо шта смо скривили роду
Бушећи јаме на народном броду,
Па кад ће душа вечно да нам пати,
— Бар нек нам се плати.

Пишућ' ти оде, сами се смејемо,
Ал ми и друкче зборити умемо,
А тиква она, коју сеје пако,
Та пуца лако.

У тој смо тикви радили слешке;
Пузили по њој четвороношке.
Тиква је зрела, — даба је кљуца,
— Тиква већ пуца.

Аца

Ради обавештења.

Као што је свима познато, ја сам остала удова.
Нека никоме не буде зазорно, што види, да ја
сад не плачем. Ја сам плакала доста, док нисам би-
ла удова. За то сам време и све своје црне аљине
подерала.

То је узрок што ме сад не видите у црнини.

Удова Еп. Бачка.

Ма да није време шали; ма да нам је жучкаст смеј;
Ми морамо данас славит' један мио јубилеј.
Буните се, будите се, и питате: Зашто то?
„Под „Шетњама Новосадским“ данас пише цифра сто.

Абуказем данас шеће стотинити ево крат.
Стократно му хура виче сваки Србин, сваки брат,
Радо њиног осећања изражавам мол и дур,
Та и оне педесете ја му беах трубадур.

Шетај, шетај, гази блато, Абуказем' брале наш,
Гази блато, обилато, ти га добро газит' знаш!
Нека ти се чизма каља, не гледамо на њу ми, —
Ми гледамо светло чело, — а то *уно* имаш ти.

Деведесетдевет пута обих'о си српски јад;
Деведесетдевет пута показ'о си да си млад.
Многи пузећ' брзо стигну до трезе, — лако ј' то, —
Колко си се ти наход'о, док смеш рећи: „ту је *сто!*“

Сто си стиг'о, али да ли и благоват' смеш за њим?
Радо би те са тог *стола* послужили, — али чим?
Теби неби мио био буфтек, што нам с горе дат, —
Воље остај жедан, нег да пијеш кис'о мацарат.

За то терај даље, даље, обилази сваки кут, —
Шетај двеста, шетај триста, — само не мој *тисућ*-пут!
Шта ја рекох!?—Сад поричем,—ти већ газиш *тисућ* пут.
То је оно, што је добро, што је јован, што је *gut!*

Зато даље, даље, даље, пријатељу рода свог,
За то даље, даље, даље, — и у Даљу, и ту ј' бог.
Бог ако нас кушат' воли, за то ће нам дат' и моћ.
Добро јутро правом путу! кривом путу лаку ноћ!
Опуномоћени трубадур непоколебиве државе
Стармалије.

Шетња по Новом Саду.

С.

Сад како имамо *три* патријара — *два* изабрана и *једног* наименованог — да би се све странке задовољиле, најбоље би било, да се и добро митрополије на њих троје подели, те да један добије *Даљ*, други *Бело брдо* а трећи *Борово*. Што се пак *Дунава* и *риболова* тиче, ту би се деоба могла такођер праведно спровести: ваљало би дати измерити (и онако имамо сад због грађења жељезнице силне инжинире у вашој средини) колико *акова воде* има у Дунаву, па поделити на три једнака дела, а што се *рибе* тиче могло би се такође тачно избројати и поделити, или би се имало разделити по врсти рибе, тако би н. пр. *сомове* имао добити онај, који их и иначе најрадије око себе купи.

Што се *службе* тиче, могли би и ту поделити посао, те први да служи богу, други народу, а трећи — оное, коме је и до сад служио.

Тим би начином све партије биле задовољене и онда би се досадања борба могла преобратити у кориснију по народ, јер би се могао сазвати расправни сабор, на ком би се наше идејалне уредбе превене и шкодске могле узети у претрес, па можда би се при свом савршенству њиховом нашла ипак која маленкост, која би се могла исправити или допунити.

Него је то био ужасан штрапац, што је човек имао ових дана да поднесе. Изгледало ми је да је готово рећи све једно: или загледао у какав чивутски дућан, где се *свашта* продаје, или пак завирио у новине, где се тако исто *свашта* пише и продаје. И овде и онде наилазиш на свакојаке зарђане ствари, побациане на гомилу једно преко другог, да им не знаш крсна имена. Као год што у чивутском дућану видиш зарђано гвозђе, старе хаљине, издеране торбе, искрпљене тепсије, подрте ципеле и носате Чивуткиње, тако и у новинама нагазиш све на неке зарђане карактере, нека стара обећања, издеране законе искрпљене депутације, подрте привилегије и носате великодостојнике.

Читаш, боже, читав хаос од новости и збитија: наметање за патријара, „Окаљано поштење“ (*весела игра*), „Karlovitzer Congress-Correspondenz,“ панегирик Грозноме, Бизмарково стовариште разне боје политичара, Тисин одговор на интерпелацију, два упарађена вола, Германову биографију, млаћену сламу, бламажу Штеве Јоановића, зидање нове луднице, покретање новог политичког листа, оглас на нове клеветуше — и бог свети зна шта та хартија (и народ) има све да издржи и да за своје новце купује!

Али шта нам је стало за новце! Имамо ми хвала богу доста новаца, јер кад смо ми могли издати 40.000 фор. да добијемо Германа за патријара и уз то осам недеља дангубити и далеко од својих породица божић по бирцузи и „фелдбетима“ провађати, за што не би ми и на друге тако исто корисне и благотворне ствари трошили новце?

Ја бих драговољно пристао, да потрошимо још коју хиљаду, те да још којег заслужног мужа ухлебимо, на куд је отишло јуне, нек иде и уже! Тако бих ја радо пристао, да се потроши која хиљада, пак да наместимо Јоту за великог жупана у Афганистану, брудера Јашу за уредника званичних новина у Тунгузији, Апу Зуба за „оберкелермајстера“ у Месопотамији, поп-Серавима за тајног саветника у Јерусалиму а Грознога за кортеса у Шпанији (кад није испало за руком баш у Карловци, а оно макар у којој другој шпанској вароши).

Уверен сам, да би за ово гласала и цела народна странка, макар што је из клерикално-чивутске главе изишло, да се распала, јер у њиховим се главама све распада и којекуда распршати.

Онда би настала влада *средњака*. А знате ли ви шта су то *средњаци*?

Народна пословица вели: ко у среди, *злата* вреди. Даклем видите, да се ту тиче *злата* и да је то нешто

ради злата. А кад узмете у обзир шта се све у сре-
ди налази, онда ће вам бити јасно. Између белог и
црнога налази се по спектралној анализи *шуфмурасто*,
средњаци су дакле *шуфмураста партија*, која ће чуда
да почини и народ у храм благостања да доведе. Из-
међу „*хоћу*“ и „*нећу*“ *средина* је: радићу како се
„с више“ заповеда, јер немам своје воље; између *не-*
ба и *земље средина* је *празан ваздух* или тако зва-
но *ништа*, а из *ништа* је читав овај свет са пацовима, у-
лицима и змијама заједно створен. Између Срба у Но-
вом Саду и Срба у Карловцима у *средини* су мајурски
католици, дакле би *средњаци* значило и *католичка*
страница. Између Бонтуа и београдских министара је
у *среди* такозвана генерална „*Унија*“, дакле би се
средња страница могла назвати и „*унијатска*“ и т. д.

Као што се већ и из овог кратког наговештаја
види, *средњаци* би били прави усрећитељи наши, с
тога их треба својски пригрлити и загрлити, али јако,
јако загрлити и *стиснути*.

Збиља, а знате ли ви, да је „*Стармали*“ ушао
увелико у нову четврт и чека ваше *честитке* са *сви-*
ју страна, које су на нову годину изостале?

Та ваљда је већ време, да и њега иншталирате
и да му будућност осигурате!

Аб.

Н о в а м о д а.

1. У грађини.

Муштерија. Молим једну вирђинију цигару.

Трафиканат. (Извади из кутије једну цигару и
пружи муштерији). Изволите.

Муштерија. Молим ја хоћу да *по својој вољи*
изаберем, нећу *наметнути* и *наименовану* цигару!

Трафиканат. Не може бити, таква је сад мода.

2. У породици.

Отац. Даклем синко ти се мораш женити, крајње
је време, и то мораш узети Савку Пивнићеву, јеси л'
разумео.

Син. Али за бога, оче, пустите ме да ја *изабе-*
рем себи жену по вољи, ја нећу *наметкиће*, нећу
наименовану жену.

Отац. Ћути па слушај; тако је сад мода.

3. Пренумерација.

Скупитељ. Овај новац дакле што сте ми дали
послаћу уредништву „Недељног листа.“

Претплатник. Молим нисте ме добро разумели:
мени тај лист не треба, ја ту претплату дајем за
„Родољуба“ —

Скупитељ. Не може то бити како ви хоћете,
него ћутите па читајте „Недељни лист“; он вам се
наименује за ваш лајбжурнал; таква је мода.

4. Код болесника.

Болесник. Шта ћу радити, господине, ја имам
јаки кашаљ, дајте ми лека.

Лекар. Ево вам овај мелем, па превијајте; то
није кашаљ, него ја хоћу да је то чир, разумете ли,
таква је сад мода; не може то бити по вашој вољи!

5. Код шеширџије.

Муштерија. Дајте ми један шешир, остао сам
са свим не само без шешира, него сам готово и без
главе —

Шеширџија. (Извади један мађарски прошки
шешир с пером и гајтанима). Ево узмите!

Муштерија. Не носим ја такве шерпење, него
дајте ви мени да ја *изаберем по својој вољи!*

Шеширџија. Нема ту ништа; овај морате у-
зети. Таква је мода.

6. Код ципелара.

Муштерија. Молим пар ципела; ево ове ми
се чине да ће бити добре.

Ципелар. Те ја вама недам, него узмите ево ове,
од куд вама привилегија, да ви бирате по вашој вољи?

Муштерија. Али то су мале и тесне, па ће
ме *жуљити*; мени да је да добијем такве, које ме
неће *тиштати* и *гуљити ми кожу*; с таквим ципела-
ме бих ја *рамао* и *уздисао од бола*, те их се *пабаисао!*

Ципелар. Не марим ја за то ништа, ви само
плаћајте па ћутите; таква је сад мода!

7. При крштењу.

Отац. Ја сам дуго мислио какво име да *изабе-*
рем, и решио сам се, да ми детету дате име *Бра-*
нислав.

Кум. Немате ви ту ништа заповедати ни бира-
ти. Дете се мора звати *Пишга*. Таква је сад мода.

* * *

Таква је сад мода и при избору других ствари
н. пр. при избору капута, дуванкеса, оцила, прота,
великодостојника и т. д. тако да кад хоћеш капут —
добијеш дуванкесу; кад хоћеш великодостојника —
добијеш оцило и т. д.

Аб.

Изражена захвалност.

Ономад се састанем са једним братом Мађаром
из Пејте и захвалим му, што смо добили патријара,
и то баш Анђелића.

Он се мало зачуди.

А ја му мало разјасних. Рекох му, да ми то
сматрамо као знак, да ће се сада одустати од уважа-
ња мађарског језика у наше српске основне школе.
Та ево сада је доказано, да за *получивање* виших и
највиших звања, није потребно знање мађарског је-
зика: Јер код толики наши владика, који добро знају
мађарски, постао је патријаром баш онај, који не зна
ни бекнути мађарски.

Мој Пештанац поче се смејати.

А ја приватим.

Те смо се тако смејали, — а мало је рећи, чи-
тав четврт сата; у том смеју смо се и растали.

Ја се више не смејем. А мој Пештанац, ко зна,
можда се још и сада смеје. (Само да га не заболи
трбу! — јер то бива од многа смеја).

У Ш Т И П Ц И.

△ „Турски народ“ глорифицирајући светковину Анђелићеву вели, да је на ручку о иншталацији било 600 гостију; „Српско коло“ пак тврди, да их је било до 1000! — „Турски народ“ дакле крњи и умањује славу Анђелићеву.

* У позоришту и у јужној Далмацији преставља се „Рат у мирно доба.“ — Само не знамо којем ће Јовановићу публика више аплаудирати, да ли преводноцу тога позоришнога комада или ономе фелдмаршалу.

□ Новосађани су у великој жалости, што се један велики господин одавде одселио, те их оставио. Као знак жалости долазе они сад и на балове — у *урином оделу*.

○ „Сарајевски лист“ нада се, да ће ступањем Германовим на „патријаршески“ престо наступити „нова ера трезвена и озбиљна рада“ и т. д. — а зар је под администраторством био рад *ишан* и *шалме*?

+ „Сарајевски лист“, кога уређује г. Иван В. Поповић, тако велича Анђелића, да ми чисто долази као нека завист и као жалење, што га нису за сарајевског митрополита наименовали.

? Даклем је Бонтутова „генерална унија ајзенбанкротирала.“ Видело о овоме још ништа не јавља.

† Даклем у Сомбору имамо *универзитет*. Тако бар мени изгледа по оном огласу у „Родољубу“ (бр. 1.) где се вели: „Сомборска *свеучилиштна* омладина приређује забаву и т. д.“ — То им је ваљда прота израдио преко Германа.

§ Ономад кад су трчали по Карловци они волови — учинило ми се, да сам заиста у *Шпанији*, где се борци вијају и туку с биковима (торeadори), и чисто бих молио „Стивса“ за опроштење, што сам посумњао у истинитост његових речи, да су т. ј. Карловци у Шпанији.

× Да је видео пок. Сава Текелија како је *римска* општина у Карловци, дакле *Римљани*, прва била, која је ишла да Герману честита, он би без сумње ново написао књигу „*Римљани у Шпанији*.“

„Пестер Лојд“ доноси, да је г. Герман Анђелић покљонио „*Мађарском географском друштву*“ у Пешти 100 фор. Је ли то с тога, што је друштво *мађарско*, или с тога, што је *географско*, па из признања, што пештански географи држе, да су Карловци у Шпанији а Рума у Србији?

П у с л и ц е.

Сад опет бечка „Преса“ у 2. свом вечерњ. листу од 19 јануара вели, да се Анђелић живо борио за интересе српск. народа и цркве, на конгрегација-

ма у *Сирији*. (Ту је ваљда и стекао симпатије комесаровог секретара гдња *Сирија*.)

Кажу да се сада, не само шокци, већ и саме шокице виђају презјелно радосне (као да су оне добиле патријара).

Новине јављају како је један Маџар спавао по године застопце (шта ли је, боже тај тек сањао!)

Хм! хм! Кривошијанци још нису ни асентирани, а већ иду у рат! (веле „*Hum. L.*“)

И ово нам новине јавише, да је један пацијент убио свог доктора. (*Verkehrte Welt*.)

Где ћеш ти са љубопитљивим дететом изићи на крај.

Ја вам имам са мојим Ђурицом живу муку. Кад ме окери запиткивати онда не могу да га се отресем. Тако ме јуче склепта овако:

Ђурица. Је-ли, тата, на чему су писане старе привилегије?

Ја (му кажем).

Ђурица. Па од чега се правио тај пергамент?

Ја (му кажем.)

Ђурица. Па јесу-ли тима псима живима дерали кожу?

Ја (се чиним као да не чујем.)

Ђурица. Ал ти пси ваљда нису били верни?

Ја (се намргодим.)

Ђурица. А јесу-ли ти кукавци цикали, кад су им кожу дерали?

Ја (покажем му шагу.)

Ђурица. Јели, тата, а деру-ли и сада коме кожу с леђа?

Ја. Јес' чуо, деране, ти ако мене волиш, не смеш ме са толиким питањима мучити.

Ђурица. Је-ли, тата, а за што ја, кад тебе волим, да немам код тебе приступа?

Ја (изманем шаком по Ђуричином туру и добро га испрашим.)

Ђурица. Је-ли, тата, па волим-ли ја тебе сада већма, кад ме бадава истучеш?

Ја (дохватим прут). Видиш-ли ти море овај прут.

Ђурица. Је-ли, тата, а чиме ћеш ме тући, ако се тај прут сломије?

Ја (одговорим нешто енергично, — не знам ни сам шта.)

Ђурица је још нешто запитао, — али то већ ни сам чуо, јер сам побегао у другу собу.

Тако вам ја имам кубуре са мојим Ђурицом.

Филип Јефтић

(по невољи) дописник „Стармалов.“

је био у Пешти.

Ћира. Је-ли то онај исти Швикер, што је била реч, да ће му Матица Српска дати помоћ, да може и даље писати о српским стварима?

Спира. Јесте, то је тај исти Швикер.

Ћира. О ала ми је жао.

Спира. А шта ти је жао?

Ћира. Што му Матица није дала помоћи, па да —

Спира. Па да —

Ћира. Па да не пише о српским стварима.

Слике и неприлике.

(Свршетак).

III.

Малер за малером.

Кад се једном прекине еластичан гојтан, на коме је напизан ђердан малера, онда се то котрља, — ето као што видесте.

Да се не би и даље котрљале бројанице Феминих малера, и то на све већи кикот и смеј раскалашних гостију Роксина весела, она поче озбиљно помишљати, а како би било, да побегне кући, — па да загњури главу у јастук — па да се покрије јорганом три педи преко главе, (да јој ни врх од увета не вири у тај гадни свет) — па да ћути, ћути, до —

Али у тај мах зачу она још и Гаврино смејање, зачу како Гавра честита гајдашу на срећници из нада, како му се нуди за кума, или бар за стара свата, кад му срећа дође до венчања, — и како се после те понуде опет слатко, слатко смеје. —

Гавра се још смеје, — а Фема већ огрнула своју велику, дункблау мараму (и то с налича).

Гавра се још смеје, — а Фема је већ залупила вратима и рекне: Виле кидале и Роксу и њен прстен, — дабогда и т. д.

Идући брзим кораком по благој месечини кући, уверила се Фема да ће срце своје са три тарабе оградити, па макар још сто година живела, неће више љубав у њено срце завирити; не, зацело не!

И сек' Фему, која је и до сада била вредна, кућевна и поштена девојка (само без довољно чврсте тарабе око срца) од сада нико не виде у каквом друштву или весељу.

Прођоше и Роксини сватови. И ма да су трипут по њу фифера слали, — Фема остаде код куће — шијући и радећи; сама себе због дојакосње слабости своје корећи, па онда опет овако правдајући: „Та ја

сам само за Гавром уздисала, и ни за ким више на свету, — волела сам га верно и потајно — па зар је то такав грех!“

Прођоше Роксини сватови. Прође још много много сватова. Момци се жене, — девојке се удају — један другоме иде на лепак. Али Фему не запреси ма да нема чирева, ма да јој не треба више ни рајспулфера, — ма да се горким искуством користила и слабост своју надјачала и неку примерну, филозофску мирноћу духа стекла. — Њу нико не запреси, — јер јона сирота девојка, без банака и талира, која од своје ји десет прстију пештено живи, још и матер своју рани-

IV.

После године дана јави племенити магистрат, да је неки процес добивен, — неки процес, који је још њен покојни муж терао и терајући га (помоћу поштених адвоката) себе упропастио.

Да је то што зло било, чуло би се далеко. Али процес добити, то јест управо 4000 фор. добити, то је нешто добро, — за то се то није чуло на далеко, — него само по тој вароши, где је Фема живела.

Чуо је то и Гавра. Доста зло кад неби он још понајпре чуо, — а да за што је у магистрату! (Ваљда не само за то да мастило меша).

Тога истога дана доби Фема леп пукет цвећа.

Од кога?

Од Гавре.

Фема сада наједаред постаде „партија“.

И другчији момци, него што је Гавра, почеше сада шпартати око ниског прозора Феминог стана.

Јест', — ал ко ће први песму да јој напише?

Гавра.

Срце Фемо, душо Фемо,
Благо моје преголемо!
Тужан Гавра дуго ћути; —
Ал то с' мора прекинути.

Мани руком, росни цвете,
Лептирова одби рој, —
Реци само да си моја.
Па абије ја сам твој.“

Песма, као што видите, није рђава, — (да је послао уредништву „Фрушке Горе“ — била би зацело и штампана). Али Гавра је и у прози остао доследан. Куд је год дошао он је трубио, како је Фему већ давно љубио, али није имао прилике, да јој то каже; а — вели — само се тога бојао, да не добије кошар. Оно — вели — истина, да Фема није нека швигаруша, нити јучерање дете, али у толико је зрелија и паметнија. — Па онда, — не пита он, је ли Фема лепа, — он баш и не тражи лепоте ни красоте, њему треба кућевна девојка; девојка с којом се може основати будућност једне породице, и сва срећа брачног живота.

Стари г. сенатор, кад је то чуо из Гавриних уста, рекао је: *Valde bene dicit!*

Али шта ће рећи Фема на то?

Фема је Фема. Кад је могла волети Гавру *шест* година *тајно*, — што не би сада срушила три тарабе, и пружила Гаври руку *јавно*, пред целим светом, — и рекла му:

Фема
Нема
Штита ни оружа,
Ране старе
На ново се жаре:
Руку пружа,
Прима свога мужа.

И она одби друге красне прилике, заборави ону увреду, још од Роксиног прстена, — и, ево је данас већ зове се госпођом Гавриницом.

И ја сам био у сватовима, и желео сам им искрено сваку, најбољу срећу.

V.

Нема ти ништа лепше на свету, него кад муж и жена живе као голуб и голубица.

Само што то не бива здраво често.

Ал кад се тако живе, — то је заиста лено.

Но лепа је и то сума 4000 фор.

Кажу, да са 4000 фор. може човек ударити темељ великом богатству. (Само не сме човек бити карташ).

„Е, не сме да!“ мишљаше Гавра. „Ал ја смем и то!“

Данас ти наш Гавра нешто мало добије на кецу. Сутра опет то изгуби на седмици. Прекосутра изгуби оно, што јуче није добио, — а не добије оно што ће други дан изгубити.

На њега се судбина мршти (у кафани) — зато се он опет мршти код куће.

Њега туку (у кафани), — а он то опет враћа (код куће — жени својој.)

Новци, због којих је Фему узео већ давно потрошени. Љубави, бар од његове стране, није никад ни било.

Јад и чемер, кавга и инат, батине и клетве, — то постаде слика њиховог брачног живота.

Смрт се смисловала на кукавну Фему, која би можда сретлија била да је при избору свога мужа малко и разум за савет запитала. Она умре од суве болести.

А шта би са Гавром? Он је своје место у магистрату већ давно изгубио. Сад други тамо мастило меша. Он је сада клуподер свих кафана, особито оних где се коцкају. Ту он и жедан и гладан преседи по целу ноћ и по каткад (кад извара од кога једну форинту) онда и кибицује.

Карташи, који се још држе, више пута загледе се у Гавру — и онда им се чело страшно наоблачи; — ко би их знао шта мисле.

—P.

Ала је то штета!

Ала је то штета, што талијанска варош Болоња није мало ближе, н. пр. тамо где је сад Ечка. Како би онда родитељи оних српчића, што слушају Бечкеречку гимназију, могли лако слати децу своју, да се поуче мало и у српском језику.

Н. Н.

Кратак роман.

(Малко, али врло малко, по немачком).

I.

Жужика је била проста, али млада куварица.

Он је био прост, али млад војник (од бранже топцијске).

Има томе већ два месеца дана како он *баје* око Жужике.

Што он *баје* око Жужике, то има смисла. Јер он се зове Сима *Бајац*; а она је заиста *бајна*.

II.

Било ведро, — па се наоблачи.

Војничка труба, која је досад неким благословеним *миром* *мирисала* (срцу Жужикином), сада на једаред загрми: *трата-рата-рат*.

„Па зар и ти мораш да идеш, Симо?“

„И ја морам да идем, Жужика.“

„Ах!“

„Ох!“

„Симо, ти ћеш ми бар писати.“

„Жужика, ја ћу ти писати.“

„Ја не тражим од тебе да ми пишеш много. Ја знам да војници у рату не могу много писати. Али се надам да ћу ти писати често. Ма две-три речи, — само да не сумњаш о мојој љубави.“

„Ти не можеш ни тражити, да ти пишем много. Ти знаш да војници у рату не могу много писати. Али се надај да ћу ти писати често. Ма две-три речи, — само да не сумњаш о мојој љубави.“

„Па збогом, кад је тако!“

„Па збогом, кад није друкчије!“

III.

Жужика је тамо, где је и досада била.

Сима је тамо, где до сада никад није био, — а можда није ни желео бити.

Дим је око Жужике — у кујни. Јер су дрва влажна. Можда од суза њених.

Дим је око Симе — у шанцу. Јер је барут сув. Можда од уздаха његових.

У оном диму сећа се она њега.

У овом диму сећа се он ње.

Прво писмо које јој је писао, гласило је овако.

„Ох како те љубим ја.

Сима Бајац

топција.“

IV.

Жужика не зна шта ради. Она сипа со у штрудлу са млеком, а посипа салату са шећером — Доста тога да врши своју дужност.

Сима зна шта ради. Он пали топове. До душе не зна на кога, за што и крошто. Ал он врши своју дужност.

И он вршећи савесно своју дужност постаде капларом.

Прво писмо, које је сада (као каплар) писао, гласило је овако:

„Љубав бурна, као вал —

Сима Бајац

корпорал“.

V.

Она се њега сећа дању и ноћу.

Он се ње сећа ноћу и дању. — То је сва разлика.

Она би чисто ишла у рат.

Он би се вратио у мир. — То је већ мало већа разлика.

Али он је добио сада већ три звезде, — и ево, може већ да јој пише са неким новим поносом. И пише јој у кратко, али овако :

„Ја те љубим, сада текер —

Сима Бајац

фајерверкер“.

VI.

Супа с' пени, — а запрашке сичу

Пушка пуца, — а топови ричу.

Куварице — већ новине сричу.

А јунаци — оружани вичу.

Жужика није аванжирала ни за један степен. То је за то, што није била у рату.

Сима је данас постао потпоручиком. То је зато, што није седео смиром (Ма да би то радо учинио био.)

Пре подне потпоручик, — после подне поручик. То је тако ратна срећа (а Жужикина несрећа).

VII.

Жужика седи у кујни и тужним гласом пева : „Горо, горо, висока си, Симо, Симо, далеко си!“

„Господин Сима“ облачи рукавице и пева : „што се боре мисли моје“ —

А знате-ли што су се бориле мисли његове?

Он ко вели, ја сам сада официр. А добра моја Жужика, она је без сумње још и сад куварица. Официр, и куварица! — Слажели се то? — Како би се то слагало?

Па?

Па одржавши победу новодобивеног карактера над старим симпатијама својим, седе и написа Жужики (последње) писмо. Које гласи овако :

„Моја љубав губи слик —

Сима Бајац,

поручик“.

VIII.

Како је било кукавној Жужики, — то не спада у регистар „Стармалов“.

Али толико тек прибележити смемо, да је господин Сима, по свршетку рата нашао „добру партију“.

Оженио се.

Судбина се том приликом није *разјарила* на њега, но судбина остаје јарац, — (баш као да хоће да освети кукавну добру Жужики) сада у виду „дobre партије“ бode непрестано „г. Симу“ у нос.

Не бode га тако јако, да му раздере ноздрве Али га бode тако „васпитано“, да јунак наше приповетке ништа друго и не ради, него ————— кија.

А кад ко кија у реду је да му кажемо :

„На здравље!“.

Полипрелизливаливодијус.*)

*) Ово сам име за то изабрао, да га не би ко случајно запамтио. Полипрелизливаливодијус, с. р.

Непријатељ немачког вица.

Наш „Стари Домишљац“, познати је непријатељ немачкога вица. Где год може он га осакати.

Сад је изумео врло вешт начин, да се немачком вицу освети. Кад што са немачког преведе, он се труди да то тако буде, како ће се виц са свим изгубити.

Ономад је нашао негде овај немачки виц:

Frage. Welcher Handels-Artikel findet die meisten Abnehmer?

Antwort. Der Hut.

Он је то овако превео :

Питање. Који еспап највише пролази?

Одговор. Шешир на глави.

Ово је најлепши начин све немачке вицеове угући у главу; — само ваља увек и пазначити да су то немачки вицеви, јер без тога се племенита цел изјалови.

Калимегданџија.

Како се долази до јефтиног бермета.

Од неколико година има у * општинска биртија, у којој је бирташ Андрија Поп — немац. У тој биртији је најревноснији гост сеоски поп — В. Пре неког времена наручи бирташ Поп некоме Карловчанину, да му пошаље аков бермета. Баш пред светог Николу ове године пошаље Карловчанин наручени аков бермета по једноме Ковиљцу, који је имао туда да прође, и замоли га да тај бермет однесе Попу бирташу. Ковиљац запига стигав у *, где је Поп бирташ, и кад га упутеше а он виде у бицузу поп В — у, те мислећи да је он тај Поп бирташ (јер га је и иначе у томе бирцузу при проласку у век виђао) то преда њему оно аковче с берметом и рече : „Ево ти је послао Н. из Карловаца овај аков бермета.“ — „Ао, Аполона му! рече обрадовани поп — В., баш му хвала!“ те даде после однети буре својој кући и није дуго трајало, па је попа спевао бермету за душу „Вјечнаја памјат.“

На пожурницу добије Андрија Поп, бирташ, одговор из Карловаца, да му је бермет послат у своје време по неком Ковиљцу и после четрнајст дана дозна се судбина берметова по целом селу. Прави газда дође попи и заиска да му плати бермет, но овај му одговори, да се за оно, што се на поклон добије не плаћа, а њему је Ковиљац казао, да је њему у бермет послат, а и на бермету је писало, да се бермет „Попу“ даде.

Напоследку није остало ништа друго, него да се сад празном бурету отпева : Вјечнаја памјат!

Ј.

Две светлости.

У Србији с' сада две светлости боре;

То ј' прилика сретна;

Једна ј' светлост гасна, друга

Електрицитетна.

Нек победи макар која;

Мила ми је свака.

Није мени до партаја, —

Само нећу мрака.

Калимегданџија.

Безазленост.

Отац један у Карловцима стаде да кара свога синчића, што се некуд био изгубио, па га цео дан не беше код куће. То је било у очи иншталације.

— А где си ти скитницо цео дан био?!

— Молим, био сам код двора.

— А шта си тамо имао да бленеш?

— Ишао сам тамо да видим — —

— Но, па шта си видео код двора?

— Видео сам два шарена вола.

Sancta simplicitas!

Од горе.

„Све што је добро долази од горе.“ Тако вели општа пословица. Може бити да је тако. Али само не онда, кад је на пример војска у равници доле, а Риналцини (на стенама) горе.

Распис награде.

Уредништво овог листа расписује награду од 30 40 фор. за најбољу оригиналну хумореску, која буде штампана до краја јуна у овоме листу.

Хумореска нека не буде мања од 3 — а ни већа од 8 страна „Стармаловог“ формата.

Ако ко пошаље свој састав без потписа свога правог имена, нека бар уредништву јави своје име, са уверењем да је хумореска заиста оригинална.

За пресудиоце умолићемо три позната критичара, на којих се пресуду и Матица Српска ослања. Уредништво „Стармалог.“

Позив на претплату

на

ШКОЛСКИ ЛИСТ

за годину 1882.

Са 24. бројом завршује се тринаести течај „Школскога листа“ и излази претплата скоро свима нашим претплатницима. У програму листа и начину излажења неће се ни идне године ништа мењати, а биће озбиљна брига уредништва, да „Школски лист“ буде сваком годином све бољи и бољи. У пади да ће нас српски народ и нарочито српско роитељство и одада и умно и материјално потпомагати, у варамо претплату за г 1882.

Цена је „Школском листу“ у Аустро-Угарској монархији, у Босни, Херцеговини и Црној Гори 3 ф. авр; а за по године 1 ф. 50 н.; у Србији за целу годину 8 динара; а за по године 4 динара. Који од гг. учитеља пошаље новце за шест претплатника добијаће лист на дар, а који скупи три претплатника, добијаће лист у пола цене. Исто тако добијаће лист у пола цене и она гг. учитељи, којима је годишња плата мања од 300 фор. даље сва гг. слушаоци богословије, приправници и приправнице.

Претплата се шаље поштанском упутницом уредништву „Школскога листа“ у Сомбор (Zombor, Ungarn), а претплату за Србију прима књижара г. Велемира Валожича у Београду. Молимо да нам се не шаље претплата за краће време него за по године.

Нашим црквеним општинама стављено је високим школским саветом у дужност, да држе „Школскилист“ за своју школу, нашто обраћамо пажњу гг. учитеља.

Уједно позивамо уљудно високодостојнике и имућне чланове народа нашег, да изволе и за год. 1882 даривати „Школским листом“ сиромашне школе наше, особито у будимској и горњокарловачкој епархији, у источном Банату, Босни, Херцеговини, Далмацији, Боки и Црној Гори. Имена њихова износићемо као и досада благодарно на јавност.

Новим претплатницима дајемо све бројеве „Школскога листа“ за г. 1881. за само 2 ф. (5 динара). Али пошто потпуних екземплара нема много, то молимо ону господу, која на исте рефлектују, да се са наручбинама пожуре. И од год. 1880. имамо још бројева од друге и треће трећине године, које све дајемо за 50 нов. (1 динар).

У Сомбору 31. децембра 1881.

Никола Ђ. Вукичевић,
уредник „Школскога листа.“

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своме првом броју за 1882 ове чланке: 1. Проклети новац. Прича Ј. С. Б. 2. Разни укуси. 3. Старо и ново лето. Песма (са сликом) од Чика Јове. 4. Глас арханђелов. Прибележио Ј. 5. Вагрогасци. (Са сликом). 6. Шишмиш-риба (са сликом). 7. Коњ и врабац, песма (по немачком). 8. Питалице. 9. Свети Сава. песма (са сликом) од чика Јове. 10. Опсена — али природна (са 2 слике). 11. Наши разговори Ш. од браца Мите. 12. Што много вреди, то се не намеће. 13. Даштања. 14. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, Währingerstrasse 9 — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу Штампариие А. Пајевића у Новом Саду.

ОГЛАСИ.

КАСЕ

по најновијој американској
системи

сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

У БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици ау цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

1—35